

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos petitsor . . . . . 5 kr
Kétszeri közlésnél . . . . . 4 kr
Háromszori közlésnél . . . . . 3 kr
Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

A nyílt térben minden garmondsor díja 10 kr

Az amerikai verseny előrelátható vége.

Érdekes közleményt olvastunk egy német mezőgazdasági folyóiratban az amerikai gabnaversenyről és ennek előrelátható végéről. Schaffle tanár az, ki az Egyesült-Államok legújabb cenzusa alapján a mezőgazdaságunkat oly mélyen érdeklő kérdést megvilágítja.

Az első kérdés az, mondja az említett író, vajon az Amerikáról kimutatott óriási kiviteli termeléssel szembe várható-e Európa megfelelő bevitele? Az 1880-iki földmivelési statisztikában találunk egy fejtegetést, mely szerint e század végeig az unio minden mivelhető területe be lesz telepítve. A mi a buza- és tengeri földeket illeti, melyek tulajdonképpen a prairiekban és pacifik völgyekben vannak, ez a vélemény sok valószínűséggel bír. Az 1880-iki cenzus szerint a még be nem telepített terület 1.400.000 angol négyszög mértföldet tett. Ebből esik 94.500 négyszögmértföld a tizenhárom legrégibb államokra még pedig két öldrészben New-York állam Adirondok vidékére. E területen jövőben alig fognak gabna- és hustermeléssel foglalkozni. Az appalachi hegyektől a Mississipi és Missouri közti területen még 25.000 négyszög mértföld nincs betelepítve; legnagyobb részben erdős, sziklás, ásvány, hal víz és fában gazdag, de gabna és hustermelésre a terület nem alkalmas. Délen van két nagy néptelen terület,

21,000 négyszög mértföld Floridában, mely áll erdő-, mocsár- és homoktalajból és vadászterületül szolgál. Az unio többi részében, a Mississippitől nyugatra és Texastól északnyugatra van ugyan még 1.200,000 négyszög mértföld be nem telepített és Indian-terület, továbbá van 90,000 mértföld Minnezotában, Kansas és Nebraskában, 355 000 Minota, Dakola és Wyosmingban, 188.000 Aregon, Washington és Idahóban, 155,000 Uj-Mexikó és Coloradoban, 350,000 California, Newada, Utah és Arizonában; de e területnek egy egész ötödrésze 240,000 négyszög mértföld, az indusoknak föntartott és többnyire kizárólagos vadászterület. A többi négyötödből egy körülbelül 600 mértföld oldalhosszaságu négyszög magas, sziklás terület. Gabnaterület aránylag igen kevés van; keleten és nyugaton a síkságok, de ezeken ritka az eső és csak költségesen szerezhető a szükséges nedvesség. Északon és délen a terület nagyon ki van téve a rossz terméseknek és csak intenzív tökébefektetések után lesz talán benépesítve a terület. E szerint tehát a benem telepített 1.400.000 négyszög mértföldből csak igen kevés használható földmivelésre.

Egy 1880-diki kimutatás szerint az Egyesült-Államok mivelhető területe — mesterséges eszközök nélkül — legfőleg még 25 1/2 millió acraera rug. Miután a terület 1880-ban 7 millióval csökkent, a kimutatás ebből azt a következtést vonta, hogy 1888-ig nem lesz több mivelhető terület.

Mihelyt ez bekövetkezett, Észak-Amerika is eljut az átmeneti stadiumhoz, a nagyobb munka- és töké-költséghez. Az amerikai államok kénytelenek lesznek úgy gazdálkodni mint az európaiak és a legközelebbi generáció csak régi hírlapok és könyvek-ből fogja ösmerni Amerika gabnaversenyét, mely a jelenlegi generációnak oly sok kellemetlenséget és veszteséget okozott. És ha Európa bevétele fokozatosan emelkednék, akkor majd Amnrikanak lesz oka félni Európa versenyétől.

M-r P-gy.

Fővárosi level.

Budapest, nov. 5.

Midőn jelen sorok beeres lapjában napvilágot látnak, idefönt már javában járja az „őszi versek” évadja. Szegény szerkesztők, nem irigylem sorsukat. — Már csak azoknak a százával érkező, érzelgősen vízenyős, költeményeknek papirkosárba vetéséhez is mekkora türelmet kívánatlik, hát még elolvasásukhoz. Mélyen tisztelt szerkesztő úr! és bizonyára gyönyörködhetik bennök: „A hulló lombokban, síró fuvallatban, hervadó ligetekben . . . pusztulásban . . . halálban stb.”

Még csak néhány szivrepesztő „Ah” meg „oh”, minél több gondolatjel, amelyek helyébe utóvégre legpoetikusabb eszméket képzeltetni — és mindez egybekötve és összerázza úgynevezett költemény alakjában veszélyezteti a közbiztonságot. Mikor alkotja már meg Csemegi szerkesztők gyönyörűségére az új paragrafust: „Aki ezentúl őszi verset követ el, közszendháborítás vétségébe esik és büntetésül 15-től 100-ig terjedhet hasonló versnek — elolvasására szorítandó.”

Vigasztalódjunk, eljön erre is az idő. — Rájár a rúd minden rosszra. Ez idő szerint például

TÁRZA.

A vaskanczellár életéből.

Varzin, Bismark herczeg jószágá hátsó Pomeraniában, hol a nagy férfi szabad idejét tölteni szereti. 1867 ben szerezte azt meg, a mikor Schla-ve városka volt a legközelebbi vasúti állomás, honnan pestakocsin történt az utazás Varzinba. Lakott pedig nevezett városkában egy különben derék és jámbor cipész, ki azonban köztudomás szerint szerfelett kíváncsi ember volt. Ha valami ismeretlen idegent látott megérkezni, nem volt nyugta, még ki nem puhatolta, mi a neve, foglalkozása és utazási célja. Bismark első ízben volt megérkezendő Varzinban. Híre terjedt az állomáson, hogy külön-vonat van bejelentve. A mint ezt a cipész hallja, félben hagyja munkáját, felöltözködik s fut a vonathoz, hogy megtudja ki lehet az, a ki a vonattal jön. A vonat már berobogott volt. Nosza kérde a vasúti tisztótól, hogy hol van a megérkezett utas. Ez rámutat egy idegen úrra, ki a padon ült. Gyorsan közeledik arra felé, zavartan a pad másik végére ül és kérde az idegentől:

— „Ah! ön az az ur, ki a külön-vonaton jött?”
— „Igen, én vagyok. S kicsoda ön?”
— „En, én ide való X. cipész vagyok, — és kihez van szerencsém?”
— „En is cipész vagyok.”
— „Cipész, ön, ugyan mit beszél? De külön-vonaton?”
— „Igen, kedves barátom! Mi berlini cipészek tehetjük azt.”
Itt a párbeszéd félbeszakad, mert egy pomeraniai huszár-csapat vonult arra. A kapitány vezénnyel: „igazodj! jobbra nézz!” és ellovagol tiszte-

legve a padon ülő egyszerű kinézésű ur előtt. Nyomban jön a postakocsi, a postalegény disz-egyenruhában fekete-fehér forgóval. Az ur felkelt néz a cipész után, ki épen elsompolyogni készült, megszeppenve vakmerőségén egy oly előkelő úrral szemben. Bismark azonban mosolyogva, jószívűségéről tanuskodó ezen szavak kíséretében nyújtja neki kezét:

— „Ha egyszer Berlinbe jön, látogassa meg műhelyemet.”

Petőfi Sándor szerelme.

Írta: Szana Tamás.

(Folytatás.)

Nem akarom elvitatni hogy Petőfi a képzelt kedves halála miatt sokat szenvedett, de más-résztől azt is be kell vallanom, hogy a „Cypruslombok” című cycilus előttem olyan szerelemről tanuskodik, melyben van ábránd és képzeltetés, de minél kevesebb az igaz szenvedély. A vékony fűzetből csak a szerelem után vágyakozó költő mély elmerülése szól hozzánk, s nem egy helyen azt kell éreznünk, hogy a költő csak tetszeleg az elképzelt gyászban s a magára erőszakolt keservekben. Az igaz szerelem szivből fakadó, szivhez téro elégiája nem ilyen.

A „Cypruslombok”-nak különben már a lég-köre sem olyan, hogy abban egy Petőfihez hasonló egészséges költői természet hosszasan jól érezhette volna magát. A gyász, a sírás, a tétlen töprenkedés éppenséggel nem illettek Petőfihez, s csak megakadályozták küzdelemre hivatott szellemének szabad repülését. Petőfi minden dalát, melyet a megholt Etelkához írt, egy-egy kőnek mondja oly épülethez, mely a felhőket fogja érni — és

abban csakugyan igaza van, hogy a dalok mint megannyi kövek súlyosodtak resignatiohoz nem szokott lelkére. A költő legtöbbször csak nagy-nehezen tudja beleélni magát példányképeinek: a német romantikusoknak kísérteties, sentimentális világába; érezi, hogy keserveiben nagyon kevés van egyéniségének characteristicus vonásából: a férfisságból s mintegy vád gyanánt hozza föl maga ellen, hogy elpanaszolta búját az embereknek, „miként, ha ujját megmetszi a gyermek.”

Ezzel a hasonlattal már sejtetni engedte, hogy fájdalom nem lehet tartós életi s az emberi szívek legjobb orvosa: az idő, az ő sebet is be fogja hegeszteni. Alig néhány hét mulva már új vágyak kelnek kebleben s lantján megszundul a vallomás:

Szeretnék már szeretni ujólag . . .
Mit ér a kert ha rózsát nem terem?
Ha szerelemmel nem díszeskedik,
Mit ér az élet, ifúság nekem?
Lelkem bolyongó, hontalan madár,
Keresve száll: fészket hol rakja meg?
Hol a leányzav, a mely megnyílik
Tanyát ohajtó érzeménynek?

Etelka halálának évnapján még kivándorol a temetőbe s a kedves sír fölött még zokog, mint a gyermek — vagy mint ő mondja — az örült; de a bánat kérge már bontakozni kezd szive felől s hazajövet így szól Jókaihoz, kivel abban az időben együtt lakott:

— Lásd! milyen silány az ember! Etelka sírjától jöttem; sirtam, mint az örült. De visszatértemben egy leány jött velem szembe; szép volt s a mint elhaladt mellettem, utána néztem! Pedig akkor jöttem a temetőből.

Ha nem ismernék is ezt a vallomást, ked-

Budapest a háziurakat és a lutriszédelgőket püfölgeli hatalmasan a közvélemény; amazokat mint a rozzant haz tragoediájának* lelkeken szerzőit ezeket — mert könnyen hívőknek jó pénzért Bécsből rendelt nyerőszámokat jósolgatnak. Híjába, a profétákat mindég félreismeri a hálátlan társadalom.

A politikai élet idefenn most teljesen szünetel. — Ott hagytuk el, ahol Szapáry miniszter garrozás nélkül találta fel a honatyáknak az új költségvetést, amire Szilágyi Dezső jegyezte meg hamarosan, hogy ennek még folytatása is lesz. Mert akár van a budgetben deficit, akár nincs, az csak szószban felereszelve jó, lévén ez már természet a magyarnak.

Míg azonban a politikát csináló honatyák egyrésze nyugalomra, más része delegációra ment s mialatt a szerbek napról-napra „átléptek a bolgár határt, — ami azonban még megerősítésre vár,* — addig a fővárosban a lefolyt héten az új városatyák körül összpontosult az érdeklődés, mely oly mérvet öltött, hogy minden egyes városrészben ellenséges pártok alakultak: sasok, baglyok, fehér lovak s más efféle történelmi becses bíró elnevezések alatt. A jelen viszonyok között még megérjük, hogy az újjáépítési tanácsot vezető is nemesebb ambíció tárgyává lesznek, — de még talán azt is, — mint az már valahol a Sándor utcában megtörtént, — hogy az újdonsült városi képviselő csupa szórakozottságból mandátum helyett a választói számláját fogja bemutatni.

Hogy a hétnél hú krónikáját adhasam meg kell még emlékeznem egy országot világot bámulatba ejtő eseményről. Ha azt mondanám, hogy a gellérthegyi cizadellát kisdédövövé alakítják, hogy a lipótvárosi bazilikát az iparesarnok kupolájával fogják befedni, hogy a Hentzi szobrot a bécsi muzeumba szállítják, hogy a Magyar Állam szerkesztője jegyet váltott Rothschild Natáliával — mindez könnyebben hihető, mint az a megtörtént tény, hogy bizottság ült össze — a tudományos akadémia megreformálására. Az emberek ámulva tekintenek a szerény ujitókra, mintha azt látszanának kérdezni, lehet-e más célja is egy tudományos intézetnek a pénzügyi és megörült végrejelenések örökösével való perlekedésen kívül. Különös, szinte hihetetlen és Trefort mégis csodálat készül művelni. Vajjon elfognak e sülni?

Bezárultak nagy ünnepélyességgel az országos kiállítás kapui is.

A párját ritkító eleven pezsgős tarkabarka korzó megszűnik, a nagy szökőkút kristály vize elapad, a tündéres villám lámpácskák kialszanak és ismét ácsok veszik át biradalmukat. Ez a nyomasztó érzet fogja el a kiállítás minden látogatóját, talán még ama szabadalmazott kékvérűeket is, kiknek tiszteletére a demokratikus ipar területén az ipargróf külön arisztokrata széksort állított föl. Siet is még egyszer mindenki bucsút venni a kedves helytől, mely az egész országra annyit

lyének fokozatos kiderülését, könnyen kiolvashatók verseiből. Mihelyt Etelka sirján nyugalmat talál, végét ér az elegicus dalok cyclusa s a költő új vágyaknak, új hevülésnek enged át magát. Egy nő kedvéért, ki valamely házi mulatság alkalmával kiváló bájaival s főleg elragadó mazur táncával egészen lebilincselte, táncolni akar tanulni s Vahot Imrét (a csárdás mesterét) szólítja föl: adjon neki a táncban oktatást. Később egy Gödöllőn lakó kisasszonyba: a művelt lelkű Mednyánszky Bertaba lesz szerelmes. Gyakorta kirándul látogatására, kedves órákat tölt vele s ez órák benyomásaiból teremnek meg 1845 ben a „Szerelmem gyöngyöi.“

E kötet tárgyait már nem a mult fájó visszaemlékezései, nem az alig ismert kedves elvesztése feletti töprengés, hanem az új életre ébredt szív almai, reményei és hevülései alkotják. A két lelki állapot különböző voltát maga a költő jellemzi legjobban a következő sorokban:

Sirba tették első szeretőmet:
Bám e siréj holdvilága volt.
Uj szerelmem, mint nap jött az éjre;
Felkelt a nap . . . halványul a hold.

Valamint az első, úgy ez utóbbi föllángolás sem boldogítja a fiatal költőt. Az első viszony reményeit a korai halál semmisíti meg, a másodiknál a „szép vidéknek szépséges leánya“ nem érez viszonyszerelmet Petőfi iránt. A viszonyt ketten kétféleképpen fogták fel. A leány Petőfit, mint költőt nagyra becsülte, de egyéniségéhez közelebbi, erősebb vonalozással nem viseltetett; míg Petőfi, ki költői és magányosságát különválasztani nem tudta, ellenkező hitben élt. Ezért írta:

Alacsony kis ház az én lakásom;
A tiéd magas nagy palota.

dicsőséget hozott. Emléke maradaadó lesz mindnyájunknál.

Füredi Miklós.

T a n ü g y .

Hadiszolgálati kedvezmény az építő iparosok téli tanfolyamának tanulószámára.

A m. kir. Honvédelmi Minisztérium közbenjárása folytán a budapesti állami közép-ipartanodában az építő iparosok számára rendezett téli tanfolyam tartama alatt soroztatnak be, a hadi szolgálat megkezdését tanulmányaik bevégezése utánra halasztatják.

Ezentanfolyamra beiratás még november hó 9-ik napjáig tartatnak; bővebb felvilágosítást nyerhetni a budapesti állami közép-ipartanoda igazgatóságánál (VIII kerület Főherceg-Sándortér 4-ik szám.)

Ujdonságok.

— **A Körös árad.** A legutóbbi őszi esőzések a mi halálra ítélt Körösünk medrét is megtöltötték vízzel, mely már nem akar beférni a mederbe és kifelé kívánczik, csak hogy egyelőre nem félünk árjától, mivel hogy a szabályozott meder arra van hivatva, hogy a veszedelmet elvigye rólunk.

— **Tánciskola.** Dobos Adolf előnyösen ismert tánc-tanító ez évben is megnyitotta tánciskoláját bár kevesebb növendékkel, mint más években.

— **Kézi munka a polgári leányiskolában.** A kik a helybeli polgári leányiskola mult évi tanév záró vizsgáján jelen voltak, méltánylással szemlélték a női kézi munkának ép oly díszes mint hasznos tárgyait. Ez évben is megnyitá a kézi munkatitást, Lukesch Ilka k. a. dicséretes vezetése melé ezen intézetben. S a mint az a templomban is meglelt hirdette a szülőknek, e lapok hasábjain is jelezzük, hogy leánygyermeküknek legalább e téren szerezze meg a hasznos kiképezetést. Örömmel említjük, hogy már a földmives osztályból is egy leánykát beirattak ezen intézetbe. Igaz, hogy ez kevés ily nagyszámú vagyonosabb földrész osztály kebeléből, de hát remélhető, hogy idővel gyengülni fog az előítélet, s más nagyobb alföldi városok példájára nálunk is lesznek a kik földmives létükre leány gyermekeiknek megfogják szerezni az azoknak előnyére szolgáló művelődést; de ezen intézetbe iratván gyermekeiket, az ismétlő iskola látogatás kötelezettsége is megszűnik azokra nézve, s a jó eredmény sem fog elmaradni.

— **Szerencsétlen halál.** Gerhát János városunk szülőtte, közhuszár volt Fehértemplomban, s oly szerencsétlenül rugta meg őt egy ló, hogy belehalt. Az így mélyen sujtott szülők gyász isteni tiszteletet tartattak szerencsétlenül elhunyt fiok emlékére, mely a mult vasárnap délutánján nagy

Jaj nek-m, jaj én nekem, leányka,
Nem emelkedhetem én oda

De miért ne egyesülhetnék mi?
Én hozzáim le mért ne haljannál?
Le a völgybe tér a hegy patakja,
S az égről a nap a földre száll.

Minél jobban megismeri a helyzetet, a remény és kételkedések között annál erősebb hullámzásba jönnek érzelmei. A cyclus egyik dalában (33) már ezt írja:

Attekintek a nagy láthatáron,
Rónaság ez, völgy, és hegytelen.
Szivem is most ily végtelen r'na . . .
Nincsen benne más, csak szerelmem.

Szivem olyan tele szerelmemmel,
Hogy terhétől csaknem elesik.
Ugy vagyok, mint a fa, melynek ága
Alig bírja dúsz gyümölcseit,

Szivem így megtelve szerelmemmel,
Egy pohár, a mely csordultig áll . . .
Drága bor! . . . s ha a lány porba önti?
Kár lesz . . . inkább idd ki te, halál!

A helyzet eme bizonytalansága, a remény és lemondás közt való örökös hanykódás végnélkül változatossá és érdekessé varázsolják a „Szerelmem gyöngyöi“-t.

A kiábrándulás azonban mindjárt az első döntő percben bekövetkezett: a megdalolt eszmény csak testvéri érzelmekkel ígérkezett viszonzni a költő szerelmét. Petőfit érzékenyen sujtotta ez a csalódás; érzéketlen báboknak nyilvánította a leányokat, kik dalt nem érdemelnek s Jókainak kinyilvánította, hogy azontul még csak egy kötet szerelmes verset fog írni s annak darabjai

részvét mellett ment végbe a helybeli ev. templomban.

— **A halottak napját** illetőleg estéjét kegyelettel ünnepelek minálunk is. Számosan keresték fel elhunytjaikat a temetőn, hol a sírok kivoltak világítva.

— **Békésmegye** közigazgatási bizottsága f. hó 9 én délelőtti 9. órákkor, a szokott helyen tartja meg rendes havi ülését, melyre szóló meghívók a bizottsági tagok részére f. hó 2-án lettek szétküldve.

— **Kinevezés.** Békés vármegye főispánja, Jantyk Mihály békési illetőségű .végzet joghallgatót, Békésmegye jegyzői hivatalához közigazgatási joggyakornoknak kinevezte.

— **Ministeri körrendelet** A mennyiben a vasuti vonatok által az állatok elgázolása, újabb időben gyakran előfordul, a m. kir. belügyminiszter úr f. évi október 25-én keletű körrendeletében intézkedik hogy a vasuti üzletrend 97 §-ában előírt, a pálya közvetlen közelében legelő állatok felügyelete tekintetében a kikötött elővigyázat pontos alkalmazására, az illetékes hatóságok a legszigorubb figyelemmel legyenek, az e részben szükséges rendszeti intézkedéseket megtegyék, és tapasztalt mulasztás esetében az illetők irányában kellő szigorrajárlanak el.

— **A kiállítási sorsolás** eredményét meghozták a lapok s a kinek volt sorsjegye, sietett átneézni a számok nagy tömegét, hogy „hátha mégis!“ De hát egy szerencse kegyeltjének kivételével, mindenki kénytelen volt beismerni, hogy hetvenhét ezer inkább ütheti meg az embert a menydörgös . . . mint a 100 ezer forint egyszer a tenyerünket. Mindazáltal nálunk is jutott némelyeknek a szerencsének egy-egy morzsája, s mint halljuk a 4000 frtos nyereményt Komlovszky kereskedő, lakostársunk nyerte; egy 20 frtos nyereményt pedig Simkovic István vendéglős. Lehetnek még többen is, mert sokan még nem nézték át a kihuzott számokat, melyek szépen rendbeszedve, könnyen át tekinthetők, mind együtt, az „Egyetértés“ november 3-iki számában.

— **Elővedt róka.** Nem mindennapi dolog a mai civilizált világban, hogy vad-állat tévedjen a faluba; de nálunk megtörtént, hogy esütörtökön a városnak Halásztelek felé eső részén egy teljesen felnőt róka tért be. Melyet azután emberek és kutyák bezavartak Liska polgártársunk udvarába, hol őla szorulván elfogott, s az általa választott gazda azonnal megszéledítette kötéllel, és vitte árulni. Csodálatos, hogy éppen névrokonának udvarát választotta menedékkül; (t. i. róka tótul liska), hol azonban mégsem akarták adoptálni!

— **Esküvő.** Nt. Czinkoczk Márton csanád-albertii ev. lelkész nov. 11 én szerdán reggel, az istenitisztelet után, tartandja esküvőjét Pól Dániel, városi főjegyző szeretetre méltó leányával, Emma kisasszonnyal.

a nyjához lesznek intézve. De ugyanekkor azt is érezi, hogy bármily hideg a világ, szive még nem fagyott meg, szive még meleg.
Ugyan ez a gondolat s a szerelem utáni epekedés nyer kifejezést ama remek versében is, mely így kezdődik:

Minden virágnak, minden kis fűszálnak
Jut a napból, ha több nem, egy sugár;
Óh szerelem, te szívek napja, szivem
Egy sugártól téled csak hiába vár?
Nincsen leány, ki engem szeretne,
Nincsen leány, ki mondaná nekem:
Hideg világ van, lelkedet meghűt,
Jer, meledelj föl forró keblemen.

A vágy teljesülésére nem sokáig kellett várakoznia. Szerető szive, melyet minden tavasszal újra kihajtó virághoz hasonlított, kiheverte sebeit s nemsokára ismét megdobbant. A leány, ki szívet ezuttal mozgásba hozta, a nemzeti színház később nagynevű művésznője: Prielle Kornélia volt.

Petőfi és Prielle Kornélia szerelmi viszonyát egész a legutóbbi időkig sajtóságos színben tüntették elő a költő életirói. Nem tekintették egyébként két excentricus lény hóbortjánál, mely a mily gyorsan támadt, oly gyorsan véget is ért. Petőfi és Prielle Kornélia egy szindarab első felvonása alatt meglátták egymást, a második után szerelmet vallottak, a harmadik után a paphoz futottak, ki nem akarván őket ejnek idején összeesküdni, reggelre aztán kiábrándultak. Így írta ezt meg a költő egyik életirója, de mi sem tévesebb és igazságtalanabb, mint e poetikus szerelmi viszony illetén karrikaturája. Ma már a művésznő őszinte vallomásaiból tudjuk, mennyi alapja van e történetnek. Tévedés azt hinni, hogy Petőfi amaz emlékezetes előadás alkalmával, Debreczenben találkozott Kornéliával először s hogy viszonyuk oly

Városunk szíllöttje a jeles képzettségű Dr. Salacz Oszkár nov. 2-án tette le az ügyvédi vizsgálatot. Gratulálunk a sikerhez! Mint örömmel értesültünk az ifjú köz- és váltóügyvéd városunkban fog irodát nyitni.

Nagy szerencsétlenség. Szent-Andráson Gazsó István hasonló fiának hasát egy kan kihajította, mire rövid kínlás után meghalt. A gyermek a tanyán a mint a malacokat legeltette elakarta hajítani az idegen kant s ez erre megtámadta a gyermeket s halálát okozta.

A házi ipar. Békésmegyében az országos statisztikai hivatal kimutatása szerint házi-iparral foglalkozik 7418 egyén, a lakosságnak 3.09 százaléka. A megye területén van 2882 szövőszék, 86 varrógép, 1130 rokka. Az évi termelés értéke: 61,446 ft 86 kr., A házi-ipar aránylag Csabán van legjobban kifejlődve.

Csalás. Budapesten nagy csalás ügyében végezte be Pollák Lejos vizsgálóbíró e napokban a vizsgálatot. Fűxl Bernát tekintélyes szarvasi kereskedő ellen egy időben három oldalról érkezett följelentés. Fűxl ugyanis ez év elején megjelent Pich és Fischer budapesti céguél, s azt az ajánlatot tette, hogy hajlandó a cégszámára buzát nagyobb mennyiségben bevásárolni, ha e célra 2500 forint előleget kap. Innen Erlich Ernő, majd Jankovics M gabnakereskedőhöz ment, hol hasonló ajánlattal állott elő. Kapott is az enlített cégek mindenikétől 2500, összesen tehát 7500 forintot. A buza szállítást azonban egyre huzta halasztotta, míg a gabnakereskedők attól értesültek, hogy Fűxl Bernát sógora által család módon összes vagyonát lefoglaltatta. A Pich és Fischer cég sikkasztás és csalás büntette miatt emelt panaszt Fűxl ellen, kijelentve egyszersmind, hogy tudomása szerint ez Amerikába szándékozik. Pollák vizsgálóbíró ennek következtében táviró utján idézte meg a vádlottat s kihallgatása után azonnal letartóztatta. Dr. Vaisz Sándor sürgős kérelmére a kir. törvényszék még az nap tárgyalás alá vette ez ügyet. A sikkasztás büntetésének vádját elejtette és vádlott szabadon bocsátását rendelte el. Alig hagyta oda Fűxl a Fortunát, midőn Pollák vizsgálóbíró megjelentek Jankovics M. és Erlich Ernő, kik panaszuk előadása után kifejezték azon való aggodalmukat, hogy a vádlott Amerikába szökik. A vizsgálóbíró ismét megidézte Fűxlt s miután a vizsgálat folyamán kiderült, hogy a családokat üzletszerűen követte el s hogy szökésétől tartani lehet, őt újra letartóztatta. Fűxl Bernát bűnyügét még pénteken tárgyalta a törvényszék s elrendelte vádlott szabadon bocsátását. — Négy nap leforgása alatt tehát Fűxlt kétszer tartóztatták le és ugyanannyiszor helyezték szabadlábra. Így írja ezt az „Egyetértés“.

Irodalom és művészet.

Megjelent, Gyomai Zsigmond nálunk előnyösen ismert ifjú írótól: „Álmok költemények és

gyorsan véget ért volna, mint egy villám, mely egész fényében azért lobban föl, hogy aztán annál gyorsabban kialudjék. A költő 1845-ben látta Kornéliát s midőn a rá következő év végén Debreczenben újra találkozott, Petőfi már kedves ismerős gyanánt üdvözölte a pályáján rajongással csüggő fiatal leányt. Egy-két rövid találkozás elég volt, hogy a két ábrándos lélek megértse egymást s Petőfi örökre magához akarja láncolni azt a leányt, ki összes leányismerősei közül talán egyedül fedezte föl lelkének egész gazdagságát. Ime Romeo és Julia története — a mai kor szellemének megfelelő kevésbé tragikus véggel. Az egybekelés az idő rövidsége miatt nem történhetett meg, de Petőfi másnap azzal a kivánsággal távozott, hogy levelek fentartják a jövő boldogság kilátását.

Most átadom a szót magának a nagynevű művésznőnek:

„Reggeli 5 órakor indult a gyorskocsi; Petőfi mielőtt felült volna, tárczájából kiszakított egy lapot, s irt nekem sűrű, apró betűkkel egészen addig, a még csak betű férhetett arra. Kért hogy vegyem fel pap áldása nélkül is a nevét; ő teljesen reám ruházta azt és Kolosvárt — hová két hét múlva szándékoztunk — szerepeljek már úgy... ő ott lesz nálam, a mikor kivanom, az esküvőre és ismét távozik, ha úgy akarom. Beleenyugszik abba, hogy csak akkor hívjam őt magamhoz, mint férjemet, ha már meggyőződtem arról, mennyire megérdemli a boldogságot... Ez volt tőle első levelém.

Pestről néhány nap múlva ismét kaptam tőle levelet; ez már hosszabb, de szintén mély érzelmetől áthatott és áradó volt. Szívemet az lepte meg legkedvesebben, hogy bevallja, mennyire érdekeltem őt már Pesten létem alkalmával is, az első látástól kezdve. A legrajongóbb szere-

lemhez nem volt másra szükség, — folytatá — csupán egy szikrára, mely lángba borítsa hön dobogó szívét s melyet csak a viszonszerelmebe vélt fölfedezhetni. Már akkor meg volt győződve, hogy előbb vagy utóbb, ha sorsunk bennünket összehoz, s nálam e szikrát valóban megtalálja, nagyon, de nagyon fog engem szeretni. Ujból említé, hogy milyen diadalm boldogság lett volna az a nap számára, ha Pestre érkezve, azt mondhatja ismerőseinek: Kornélia az én feleségem... Az egész levél nagyon jól hatott reám. Föltettem magamban, hogy nem sokára, ha Kolosvárról leszek és már némi büszke önérzettel hívhatom magamhoz Petőfit, miután a közönség kegyét ott is birni fogom; — akkor először készültem a kedves, jó, irántam örök kegyű Kolosvárra — e szép házasságnak is végbe kell menni.“

Napról napra jobban érzem:
Hogy kitelt a földi részem,
Ma-holnap majd el kell menni,
Nem nagy útra — csak pihenni.

S ha rám zárul a koporsó,
S kész az ágyam, az utolsó
Ki borul majd megtörve rám
Az én drága, édes anyám.

Vagy pedig a „Nézd, hó borítja“ című költeményből:

Nézd, hó borítja virágos ágyunk,
Jéggé meredt kertünk tava:
Majd így fagy el minden hő vágyunk,
Ha ránk jön a vénség haza.

Következnek a „Rajzok“ mikből lapunk mult számában is bemutatunk egyet. Az egész füzet nem sok, — de tartalmas és kedves dolgokat tár elénk melyeket élvezettel olvashat mindenki s érezni fogja szívében egy félben maradt accordnak rezgését, várva a folytatást!

Uj könyvek. A Franklin-társulat kiadásában Budapesten, ujabban megjelentek: Falusi könyvtár. XXX. füzet. A termőföldről, annak mivéléséről és javításáról. A gazda-közönség használatára írta Réti János. Ára füzve 50 kr. Olesó könyvtár. Szerkeszti Gyulai Pál. 189. füzet. Az erdélyi cigány népköltészet. Gyűjtötte és fordította Dr. Wislocki Henrik. Ára füzve 20 kr. 190. füzet. Hiavata. Amerikai indus hitrege. Irta Longfellow Henrik. Angolból fordította Tamási Gyula. Ára füzve 40 kr. 191. füzet. Emlék beszéd Szemere Pál felett. Irta Kazinczy Gábor. Ára füzve 20 kr. 192. füzet. A szegénylős. Vigjáték két felvonásban. Irta Moncrieff, Angolból fordította Csiky Gergely. Ára füzve 20 kr. 193. füzet. A raveloei takács (Silas Marner). Regény. Irta Elliot György. Angolból fordította Kacziány Géza. Ára füzve 60 kr. 194. füzet. Nézd meg az anyját. Vigjáték három felvonásban. Irta Berczik Árpád. Ára füzve 30 kr. 195. füzet. A kilenczvenes évek reform eszméi és előzményeik. Irodalomtörténeti vázlat. Irta Concha Győző. Ára füzve 40 kr. 196. füzet. A bürök. Vigjáték két

felvonásban. Irta Augier. Francziából fordította Perényi István. Ára füzve 20 kr. Történelmi könyvtár. A magyar népek és ifjuságnak ajánlva. Czimképés kiadás. 78. füzet. Az éjszak-amerikai egyesült államok megalapítása. Irta Dr. Ballagi Béla. Ára füzve 40 kr. 79. füzet. Lorántfy Zsuzsanna. Élet- és jellemrajz. Irta Tóth Pál. Ára füzve 40 kr. 80. füzet. Salamon magyar király. Irta Gyürky Ödön. Ára füzve 40. kr.

H a z a f i a s v á l l a l a t o k. Az ország fővárosából írják lapunknak: Az alkotmányos korszak óta — istennek hála lendületet nyert a politikai és belletrisztikus hírlapirodalom is, és ma már bátran kiáltja a versenyt nem csak a hazai német, hanem a legmiveltebb külföldi népek sajtójával is. Volt azonban egy nagy hiánya még a hazai sajtónak, melynek betöltésére a legvállalkozóbb szellemű írók és kiadók sem mertek vállalkozni és ez a pénzügyi és kereskedelmi szaklap hiánya volt. Őt év előtt azonban végre e bajon is segítve lőn és majdnem egyidejűleg megindult a „Magyar Pénzügy“ pénzügyintézet és közgazdasági szaklap Általános Sorsolási Értesítő melléklettel és a „Magyar Kereskedők Lapja“ az összes kereskedelmi érdekeket képviselő közlöny.

A „Magyar Pénzügy“ — melynek szerkesztője Kormos Alfréd — öt évi fönállása alatt mérvadó befolyást tudott magának kivívni a pénzügyi és közgazdasági körökben. E lap, mint a hazai pénzügyintézetek elősmert közlönye, ma tekintély számba megy, annál is inkább, mert egyszersmind hivatalos lapja a hazai pénzügyintézetek és részvényvállalatok országos nyugdíjgyejesületének. A „Magyar Pénzügy“ 1 1/2 ivnyi terjedelemben és a legnagyobb esinnal kiállítva jelenik meg és hasábjain a legjobb tollu magyar nemzetgazdászok beszélnek meg az összes közgazdasági és pénzügyi eseményeket és kérdéseket. A „Magyar Pénzügy“ előfizetési ára félévre 5 frt, mely összeg a kiadóhivatalba, Budapest, Fűrdő-utca 4. szám alá küldendő.

Hasonlóan szép eredményt ért el a kereskedelmi szakirodalom terén a „Magyar Kereskedők Lapja“. Szerkesztői: Kende Zsigmond, Hubénay József (a magyar kereskedelmi csarnok alelnöke) Steiner József (ösmert kereskedelmi publicista), kik körül a legjelesebb kereskedelmi szakírók csoportosultak — meglegezővel tekinthetnek vissza eddigi működésükre, mert a kitűzött cél: a kereskedelmi szakismeretek terjesztése, a kereskedelem magyarosítása stb. stb. immár elérték. A „Magyar Kereskedők Lapja“ előfizetési ára egy félévre 4 frt, mely összeg a kiadóhivatalba, Budapest, Fűrdő-utca 4. sz. alá küldendő.

A két hazafias vállalatot ajánljuk olvasóink figyelmébe és pártfogásába, A két lapra együttesen, előfizetheti egész évre 15 frttal, félévre 8 frttal, negyedévre 4 frttal.

egyéb tulajdonsága reám alkalmazhatók nem valának. Az első érzelmek hatása alatt nem állhattam meg, hogy rögtön tollat ne vegyek kezembe, s csak ennyit irtam neki: „No ugy-e, hogy a Hortobágyon tul két ut van? Szerencsés utat kívánok a másikon, a melyik nem a Királyhágó felé vezet.“

A művésznő ez után még csak kétszer találkozott Petőfivel. Először 1847 június első felében midőn a mult szép emlékeit mindketten kesernyés tréfálózásba fojtották s megtörtént köztük a szakadás, s másodsor, néhány pillanatra, egy évvel később, a forradalom viharában, mely a költőre nézve oly végzetessé vált.

A viszony emléket nem őrzik költemények. Az egész egy rövid, de szép álom hatását gyakorolja reánk. A költőre azonban így is jellemzetes, mert újabb bizonyítéka gyorsan támadó és hirtelen elmuló szerelmi hevülésének. Petőfi végzetéül volt megírva a sors könyvében, hogy lázas vágygyal keresse, de föl ne találja a boldogító, tartós szerelmet. Már-már maga is kételkedni kezdett gyorsan váltakozó hevüléseiben, s még egyre kötötte és bontotta újabb viszonyait, szeretetreméltó könnyelműséggel ilyen vallomásra fakadt:

Mi most nekem a szerelem?
Rózsafán kis madárfelek,
Melyben vigan fűtyörzsek
S ha feidulja a fergeg
Odább szállok, mást építek.

A pillangó-élet azonban nem tartott sokáig. Midőn e sorokat írta, 1846 őszén, minden eddiginél nagyobb erővel lobbant föl szívében a szerelem lángja, az az erős tűzü és féktelen szenvedély, mely bátran szembeszállt minden akadállyal, s éppen szívósságában találta föl állandóságának biztosítékát.

A költő ekkor látta először Szendrey Juliát. (Folytatása következik)

A Képes Családi Lapok 6. számának tartalma: A banda gyereke (Elbeszélés, folytatás.) Tóth Józseftől — Emmához. (Költemény) Reviczki Gyulától. — A lidérc. (Rajz a szilágyi népeletről) Boér Miklóstól. — Halottak estéjén. (Tárcza.) Ács Gézától. — Háromszor menyasszony. (Elbeszélés folytatása.) Mészáros Istvántól. — Két koszoru (Költemény, képpel.) Sziklay Janostól. — A tej a nagyvilágban. (Ismerető tárcza.) Oriantól — A

hoszorkány. (Theuriet André regénye, folytatás.) — Képmagyarázat. — Mindenféle. Képeink: Nápolyi mulatozók. — A csacska vendég. — Két koszoru. Melléklet: „A szoba titka. (Regény, Taboi Róbertől.) 81—96 oldal. A borítékon Heti naplár. — Sakk-talány. — Bűvös pont-talány. — Megfejtések. — Megfejtők

névsora — Jutalmak. — Hymen. — Gyászrovat. — Apróságok. — Szerkesztő postája. — Hirdetések. Előfizetheti Méhner Vilmosnál, Budapest IV-ker. papnövelde utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél-évre 3 frt. oegyedévre 1 frt 50 kr,

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Miháfi Józse Főmunkatárs: Keviczky László.

H I R D E T É S E K.

Vedéglő és kávéházmegnyitás.

Van szerencsém becses tudomására hozni egy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű közönségnek, hogy folyó év október 1-én Szarvason általvettem a

MAJERCSIK-féle

vedéglői helyiséget, a mit is a mai igényeknek megfelelőleg újonnan berendeztem, jó magyar konyhám és egészséges tiszta vendégszobáimmal, úgy a helybeli mint a vidéki közönségnek igen jutányos árak mellett kész szolgálatjára állok.

Minden vonathoz Omnibust menesztek, a vidékre utazó közönségnek pedig olcsó fogatot tartok.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve vagyok alázatos szolgálja

MOLNÁR ANTAL, vendéglős.

3-2

Hentes-üzlet megnyitása.

Van szerencsém tudomására hozni a nagy érdemű közönségnek, hogy novemberhó 1-én megnyitom

hentes üzletemet

holis naponta friss sertés hus, borjú hús, kolbász, friss tormás virsli, párisi- debreceni és lengyel kolbászt, úgy minden e szakmába vágó czikkeket a legjutányosabb árak mellett szolgáltatom.

Üzlet-helyiségem Beliczey ut Járdek féle házban van.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok kész szolgálja

Molnár Antal, és társa,
Szollár Mihály, mészáros.

3-2

Figyelmeztetés.

Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósboroszéssz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánsának lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomtalan saját-házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti ipar kamaránál

S Ó S B O R S Z E S Z

gyors enyhítész eszköze:

esésűs szárazítás, fagyás, fűg- és fejfájalmak, szemgyengeség, bennulások zsongorok stb. ellen; de különösen a **bedörzsölés-kenő-gyuró-gyógymódnál**, (massage) igen jó hatásnak bizonyult. Fugtisztító szerül is igen ajánlatos, a mennyiben a fognak fényét elősegíti, a foglást erősíti, és a száj tiszta szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fej mosására is a hajidegek erősítésére, a fejkorpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.

Brázy Kálmán,
Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 23. sz.

Kapható: Szarvas: Melis L. Medveczky J. Nyácsik S. Mikolay János, Réthy Sándor, Mázor J. Hajas István, Komlovszky J és Társa. Gyoma: Izsó Gerzson, Gizimm Sámuel. Mező-Túr: Bordács Máté, Hollender K. Wellner Lina, Löwinger I. Wiener Mór, Spett D. Fülep János, Ernszt és Koppán, Neumann Náthán, Schreiber Sam. Csipik Ernő, Bleier Adolf.

Öltönykelmék

nők és férfiak számára.

csak tartós gyapjuból, középtermű férfi számára

3.10 méter	4.96 fr jó gyapjuból
	8 — „ jobb gyapjuból
egy öltönyre	10 — „ finom gyapjuból
	12.40 „ egészen finom gyapjuból

Legfinomabb gyapju peruvien a legdivatósabb színekben a legújabb női posztósövetek méterje 2.20 frt és 2.40 fr.

Fekete Palmerston Tricot, tiszta gyapju női téli palotók méterje 4 f. lodek női esőköpenyek és öltönyöknek.

Utazási plédok darabja 4, 5, 8 egész 12 frt. Igen finom öltönyök, rabvaló, felöltő, kabát- és esőköpenyek, kelmék, loden, commis, kammgarn, chevions, tricot, peruvien, doszking szöveteket ajánl

Alapítva **Stikarofsky János** — 1866 —
gyári raktár Brünben.

Minták bérmentve. Minták a szabó urak számára bérmentlenül Utánvételi küldemény 10 frton felül bérmentve.

Allandó raktáram van 150 000 frton ó é meghaladó értékben és természetesen, hogy az én világhíretemmel sok **maradék** (Rest) 1—3 m.rnyi ho-szaságban található, en pedig kényeserítve vagyok az efféle maradékokat **melyen leszállított áron** elfecselelni. Minden jözanul gondolkodó embernek be kell látnia, hogy oly kis maradékokból **mintát lehetetlen** küldeni, mert néhány száz minta megrendelésnél e maradékokból mi sem marad; e szerint a legnagyobb **szédelés** az, ha kelme üzletek maradék mintákat mellékelnek; az ilyen esetekben a minták darabokból és nem maradékokból vannak s az ily eljárás czélja könnyen felfogható

Oly maradékok, melyek nem tetszenek, kicserélretnek, vagy visszaküldetik a pénz.

Levelezünk német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

20-11

Főnyeremény 500,000 M á r k a.

Szerencse-kimutatás.

A nyereményekért jótáll az állam

M e g h i v á s r é s z v e t e l i e r e

a nyeremény-eshetőségének,

melyet Hamburg állam biztosít, s melyben

9 millió 880,450 M á r k a

biztosan fog nyereménytől esni.

Ezen előnyös **pénzsorsolás nyereményei,** mely csak 100,000 szorsjegyet tartalmaz, a következők, és pedig:

Jutalom	300,000 Márka	26 Nyeremény 10,000 Márka
1 Nyeremény	200,000 Márka	56 Nyeremény 5,000 Márka
2 Nyeremény	100,000 Márka	106 Nyeremény 3,000 Márka
1 Nyeremény	90,000 Márka	253 Nyeremény 2,000 Márka
1 Nyeremény	80,000 Márka	512 Nyeremény 1,000 Márka
2 Nyeremény	70,000 Márka	818 Nyeremény 500 Márka
1 Nyeremény	60,000 Márka	150 Nyer. 300, 200, 150 M.
2 Nyeremény	50,000 Márka	31720 Nyeremény 145 Márka
1 Nyeremény	30,000 Márka	7990 Nyer. 124, 100, 94 Márka
5 Nyeremény	20,000 Márka	8850 Nyer. 67, 40, 20 Márkájával
3 Nyeremény	15,000 Márka	egészben 50,500 Nyeremény

s azok kevés hónap alatt **biztosan** fognak 7 osztályban kiosztottatni.

Az első osztályt főnyeremény 50,000 M. tess s a 2-ik osztályban 60,000 M. a 3-ik oszt. 70,000 M. a 4-ik oszt. 80,000 M. a 5-ikben 90,000 M. a 6-ikben 100,000 M. a 7-ikben 200,000 M. 300,000 M. esetleg 500,000 M. jutalomna.

Az első sorsolásnál, mely hivatalosan megállapították.

1 egész sorsjegy ára csak 3,60 kr. o. é. vagy 6 Márka

1 fél sorsjegy ára csak 1,80 kr. o. é. vagy 3 Márka

1 negyed sorsjegy ára csak 90 kr. o. é. vagy 1 1/2 Márka

s ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem tilott igyvények) az eredeti levél mellékése mellett államam az összegnek bérmentes beküldésére meg a legjavolváhi vételekre is államam elküldenek.

Minden részvevő kap föllem hatadektatannal a húzás megtörténte után azonnal hivatalos húzás jegyzékkel.

A húzás levél az állam ezimerevel, melyből a nyeremények 4 részrevaló elosztása látható, diplatannal küldöm.

A nyeremények kifizetése és el-küldése

Általam közvetlenül az érdeklöttek történi a legszigorubb titoktartással.

Minden megrendelést lehet egyszerűen utalványon vagy ajánlott levél által eszközölni.

A közel álló húzás miatt a megbízásokkal fordulni kell azonnal, mégpedig

november 20-ig hozzám.

Samuel Heckschel senr.
váltóbank Hamburgban.